

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veija po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računna 10 krajca, za mesec, 30 kr., za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za dijake veija znižana cena in sicer: Za ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Op. pravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Državni proračun za leto 1875.

[J. V.] Državni proračun je zrealo, v katerem se jasno kaže, ali se država v materialnem oziru krepi in napreduje ali pa slabi in hira. Deficiti v državnih proračunih dokazujejo, da vlade ne znajo stroške v pravo razmerje z dohodki spraviti in da precenujejo davkovno moč državljanov. Državni stroški rastejo v vseh evropskih državah od leta do leta, zakaj, tega nam nij treba praviti. Dokler morajo države druga proti drugi stāti oborožene od glave do pete, dokler ne bode nastala doba miru, o katerej pa dvomimo, da bi kedaj zasvetila človeškemu rodu, dokler se tedaj na milijone potroša za vojaštvo in zopet na milijone za obresti starih in novih dolgov, ki so se večidel vsi delali za vojske in po vojskah, tako dolgo nij upati manjših državnih stroškov.

A kdor dosta potroša, mora vedeti kje vzeti, sicer pride prekmalu na kant. Francoska ali Angleška imasti lahko velike državne stroške, ker ste bogati državi in si lahko dohodke tako povekšati, da se stroški pokrijo in vendar davkovno breme državljanov preveč ne teži. Drugače je pri nas v Avstrij. Niti naša trgovina, niti obrtništvo nij tako razvito, da bi mogla vedno večje državne naklade nositi; kar pa se kmetijskih pridelkov tiče, nas še celo pri teh teži konkurencija drugih držav, postavimo pri žitu in živini Rusija, pri vinu Italija in Francosko itd. Pri nas v Avstriji bi se tedaj moralo z največjo štedljivostjo ali varčnostjo pri državnih stroških ravnati, kajti dohodki se ne dajo povekšati, če se neče zraven obresti tudi kapital (narodno premoženje) potratiti.

Varčnost je lepa beseda, katera se tudi v državnem zboru čestokrat čuje, le škoda, da se dejansko ne ravna po načelih potrebne štedljivosti. Državni stroški so vsako leto za 10 do 15 milijonov vekši in v poslednjih desetih letih od 250 na 380 milijonov gold., narastli. Vsled tega vsako leto večji ali manjši deficit, nova državna posojila ali prodaja državnih posestev. V letih 1871 in 1872 so res dohodki pokrivali stroške, a to so storile take nenaravne razmere, katerih nasledki se še zdaj čutijo v vseobčnem denarnem polomu.

Od teh splošnih opazek vrnimo se do proračuna za leto 1875, kateri se ravno zdaj v državnem zboru pretresuje. Žalostna je slika, v kateri se v tem proračunu avstrijska država kaže. Stroški znašajo 381 milijonov 782 tisoč gold.; dohodki pa samo 369 milijonov 429 tisoč gold., mej katerimi pa je za 1 1/2 milij. gold., prodanih državnih posestev, potem za 5 milij. državnih

obligacij, tako da se pravi deficit mora na najmanje 18 milijonov gold., računiti.

A. Državni stroški.

Mej stroški so največji za plačanje obresti državnih dolgov 91 1/2 milij. gold., in za armado in druge skupne zadeve 76 milij. gold., potem za finančno ministerstvo to je za sprejemanje direktnih in nedirektnih davkov, cola itd. 72 milij. gold. Zanimivo je vedeti, koliko gre od vsakih 100 gold., davka na različne oddelke državnih stroškov, ker se po tem najbolj vidi razmerje mej stroški za razne namene.

Od 100 gold., davka se potroša za:

obresti državnih posojil	23 gl. 88 kr.
armado in skupne zadeve	19 " 83 "
finančno ministerstvo	18 " 86 "
tedaj nad 62% in ostane samo 38% za vse druge državne potrebe, namreč za:	
trgovinsko ministerstvo	6 gl. 36 kr.
podpore železnicam	5 " 44 "
justično ministerstvo	5 " 34 "
minist. notranjih zadev	5 " 16 "
minist. za nauk in kultus	4 " 39 "
kmetijsko ministerstvo	3 " 91 "
penzije	3 " 34 " (!)
deželno brambo	2 " 08 "
najvišji dvor	1 " 21 "
državni zbor	— " 39 "
upravo državnih posojil	— " 30 "
ministerski svet	— " 16 "
najvišji računski dvor	— " 14 "
državno sodišče	— " 1 "

skupaj 100 gold.

Za najvišji cesarski dvor se ima plačati 4,650.000 gold., po pogodbi leta 1867 z Ogersko skleneno, tudi stroški za skupne zadeve se naslanjajo na ono pogodbo, vsled katere imamo 70% plačati, Ogersko s Hrvatsko pa samo 30%.

Svota za državni zbor znaša 648.000 gold., rednih stroškov, 1/2 milijona pa izrednih za zidanje novega parlamenta, kateri se ima v 5 ali 6 letih dozidati.

Za ministerski svet gre 619.000 gold., vmes je 50.000 gold., dispozicijskega fonda, celo nepotrebnih, kakor je tudi minister brez portefeulla dr. Unger prav nepotreben.

Ministerstvo notranjih zadev zahteva 19 milij. 476.000 gold.; za politično upravo v kronovinah, deželne vlade, okrajna glavarstva gre 5,595.000 gold., za policijo 3,622.000 gold., za državne stavbene urade 1,176.000 gold. Letos so se zopet organizovali stavbeni uradi ter plače zdatno povekšale. Sploh nema povekšanje uradniških plač ne konca ne kraja; kdo pa davkoplačevalcem dohodke povekša? Za državne ceste se potroša 5 milij. 899.000 gl. Mej izrednimi stroški

nahajamo za nižje-avstrijske ceste 625.000 gl., za gornje-avstrijske 115.000 gl., za solno-gradske 50.000 gl., za štajerske 5200 gl., za koroške 5000 gl., za kranjske 18.800 gl., (za kokersko 8000 gl., za istrsko od Divače do tržaške ceste 10.800 gl.), za primorske 27.000 gl. itd. skupaj 1 milij. 191.000 gl., izrednih stroškov Za poprave in dela ob rekah gre 880 000 gl., rednih in 1,160.000 gl., izrednih stroškov (za reguliranje Save na Kranjskem 10.000 gl. Drave na Koroškem 10.000 gl., Aniče, Mure, Drave in Save na Štajerskem pak 35.000 gl.)

Ministerstvo za deželno brambo potroša 7,377.000 gl. rednih stroškov, in 1 milijon gl., izrednih stroškov za oboroževanje deželne brambe; za deželno brambo 3,156.000 gl., in za žandarmerijo 3,800.000 goldinarjev.

Ministerstvo za nauk in bogočastje ima vsako leto večje stroške tako, da zdaj stroški za bogočastje 5,325.000 gl., za nauk pa 10,421.000 gl., znašajo. Tudi mi veseljem pozdravljamo, da se bolj nego kedaj skrbi za razširjenje poduka mej ljudstvom, ako se pa stroški povekšajo samo v prid enega naroda, drugi narodi zlasti slovanski pa morajo svoj denar donošati v ta namen, da se jim lastna narodnost jemlje potem se nam ne more zameriti, če se izrekamo proti vedno rastočim stroškom naučnega ministerstva.

Stroški tega ministerstva se razdelé za centralno sodstvo in šolsko nadzorništvo 1 milijon 147.000 gold. Šolsko nadzorništvo velja 612.000 gold., lep denar, katerega primerni del moramo tudi Slovani plačati, da potem šolski nadzorniki rujejo proti naši narodnosti. Religijski fond potrebuje 4,709.000 gold., ker se tukaj tudi onih 500.000 gold. vračuna, katere državni zbor za podporo duhovnikov vsako leto privoljuje. Teh 500.000 gold., se ne daruje iz državnih denarjev, ampak posojuje se na račun religijskega fonda in se bodo morali državi vrniti, če enkrat religijski fond po prihodkih iz novega župnijskega davka tako naraste, da ne bode več pasiven, kakor je zdaj. Dohodki religijskih fondov znašajo zdaj samo tri milijone 443.000 gold. Dalje se daje za ustanove in doneske v namen katoliškega bogočastja, za popraviljenje nekaterih cerkva itd. 423.000 gold., doneski za namene evangeliškega bogočastja 109.000 gold., za grško-orijentalno bogočastje 83.000 goldinarjev.

Pri nauku znašajo stroški za vseučilišča in tehnike 4 milij. 118.000 gold., in vendar razun Poljakov smo ostali Slovenci brez vseučilišča; dobri pa smo, da plačujemo svoje deleže k

tem 4 milijonom. Za gimnazije in realne gimnazije potroša se 2,424.000 gold., za realke 1,432.000 gold. Takim velikim svotam imamo pač pravico vprašati, kje pa so naše slovenske srednje šole, do katerih imamo kot davkoplačevalci ravno toliko pravice, kakor Nemci? Za različna, zlasti obrtniška učilišča se potroša 389.000 goldin. Učiteljska izobraževališča veljajo 1,280.000 goldinarjev. Dalje dobodo nekatere dežele podpore za povzdigo ljudskega šolstva: Tirolsko 28.000 gold., Koroško 10.000 gold., Kranjsko 10.000 gold., Gorica 8000 gold., Istra 8000 goldinarjev, Dalmacija 18.000 gold. Za pospeševanje nemščine na isterskih šolah se daje še posebej 5000 gold., in za dve nemški dekliški šoli v Trstu in v Gorici 700 gold. Kako pridejo Slovani do tega, da bi svoje krvavo zaslužene krajcarje nosili v davkarije, da se v čisto slovanski Istri pot napravi nemščini v ljudske šole? Tržaški in goriški Nemci pa gotovo toliko morejo, da si sami napravijo nemških dekliških šol, ako se jim potrebne zde.

Ker smo v Avstriji dovolj bogati in ne vemo, kam z denarji, nasvetuje finančni odbor, da se 10.000 gold. privoli za izkopanje starin na grškem otoku Samotrake. In to se pravi z državnimi denarji štedljivo ravnati!

Finančno ministerstvo ima težko nalogo nasproti velikanskim denarnim potrebam skrbeti za primerne prihodke. Državni proračun kaže, da kljubu prenapetim davkom še ostane velik deficit v državnem gospodarstvu. Finančni minister Depretis za ta deficit nema drugega leka, nego davke hitro urediti, to je, jih tako povekšati, da pokrije deficit. Iz njegovih govorov tedaj vemo, da uredba davkov nij drugega, nego zdatno povekšanje. Ali pa bodo narodi mogli prenašati še večje davkovno breme, to vprašanje bi si mogli staviti naši državniki, sicer bodo prepozno spoznali, da vsako preobloženje z davki ruinira celo narodno premoženje.

Finančno ministerstvo potrebuje za centralno vodstvo, za finančne urade i. t. d. 4,577.000 gold., za finančno stražo 4,298.000 gold., za davkarske urade 3,940.000 gold., za colne urade 1,420.000 gold., za uredbo gruntnega davka 2.550.000 gold. (!). Sploh bodo stroški za uredbo gruntnega davka znašali 17 do 18 milijonov goldinarjev., predno bode stvar dekončana in gruntni davek uredjen, to je povekšan. Za kuhanje soli se potroša 3,610.000 gold., za napravljenje tobaka 24,238.000 gold.; dobički, ki se morajo v mali loteriji izplačati, znašajo 10 mil. 783.000 gold.

Pri trgovinskem ministerstvu, so glavni stroški za pošto 15 milijonov 120.000 gold., za telegrafe 4 milijone 160.000 gold. Kmetijsko ministerstvo potrebuje 11 milij. 592.000 gold. in sicer največ za gospodarstvo z državnimi posestvi.

Ministerstvo za pravosodje potroša 20 milij. 517.000 gold., mej temi 17 milij. za sodnijsko upravo in 2,180.000 gold., za kaznilnice.

Pokojnina za uradnike, ki žive v pokoji, znašajo velikansko svoto 12 milij. 475.000 gold.

Železnicam, katere so z državnim poroštvom zidane, morajo se dati velike pod-

pore, da morejo plačati obresti svojim delničarjem.

Za leto 1875 je treba 17 milij. 693 gl. Največ, namreč 4 in pol milijonov dobi Rudolfova železnica. Izkušnje, katere država dela pri mnogih železnicah in zmirom večja svota, ki se mora plačati iz državne blagajnice, sili državni zbor zastran železnice pazljivo kakor dozda ravnati, da se ne zidajo železnice na državne stroške, od katerih se uže zanaprej ve, da nemajo nobene prihodnosti.

Nekaterim deželam se mora iz državne fonda dati podpora za zemljiščni odvezni fond. Gališko 2 milijona 624.000 gl., Bukovina 409.000, za Kranjsko pa finančni odbor nasvetuje 170.000 gl. O tej točki se bodo menda poslanci iz Kranjskega pri debati oglasili, ker se zahteva od vlade, naj dela pri kranjskem deželnem zboru v tem smislu, da se deželna priklada 20% na užitninski davek naloži, tedaj 90% več, kakor je sklenil deželni zbor.

Koliko znašajo obresti za državni dolg in doneski k skupnim zadevam pa smo uže povedali.

B. Državni dohodki.

Stroškom nasproti so glavni dohodki, neposredni in posredni davki, colnina, sol, tobak, kolek, pristojbine, loterija, mitnice, pošta in telegraf, dalje tudi iz državnih posestev.

Od neposrednih davkov znaša:

gruntni davek	36.500.000 gl.
hišni davek	21.500.000 "
pridobinski davek	8.330.000 "
prihodninski davek	21.000.000 "
skupaj	87.770.000 gl.

Colnina nese 21.326.000 gl.

Od posrednih davkov znaša:

Užitninski davek (dac) 59.900.000 gl., in sicer nese največ davek na pivo: 24,980.000 gl., na cukar 11 milij. gl., potem na žganje 8 milij., na vino in mošt 4 milij., na meso tudi 4 milij. gl.

Sol vrže državi 19,180.000 gl., tobak 58 milij. gl. (!) Ta davek vsaj zadene samo tistega, kateri ga hoče plačati, to je tobak ali cigare pušiti, ali pa šnofati, kar oboje nij baš potrebno za človeka. Sol pa mora vsak uživati, tedaj bi se pač morala cena znižati in tudi živinska sol zopet vpeljati. Koleki znašajo 15,225.000 gl., pristojbine in takse 34 milij. gl., mala loterija pa nese 17 milij. 293.000 gl.! Če se odračunajo dobički, katere država izplača v znesku 10 milij. so tisti, ki stavijo v loterijo še zmirom za 7 milij. gl. na škodi. Res čas bi bil, da se ta sramoteči davek enkrat odpravi. Od mitnic dobiva država 2,680.000 gl., od pošte 16 in pol milij., od telegrafa 3,260.000 gl. Državna posestva dajo 11 milij. gl.

Sicer so še razni manjši dohodki pri vsakem ministerstvu, a vse skupaj vendar za 18 milijonov gl. zaostaja za državnimi stroški.

In bati se je, da dohodki leta 1875 ne bodo tako visoki, kakor so na podlogi leta 1871 do 1873 v proračun vzeti. Kajti denarna kriza še nij končana in nobenega upanja nemamo, da bi se slabe razmere naše trgovine in obrtnosti skoraj do boljšega obrnile tem menj, dokler ostane sedanji vladni sistem, katerega pravično soditi, kakor zasluži, nam ne dopušča naša tiskovna svoboda. A vlada

je slišala dovolj ostro sodbo v budgetni debati, najostrejša pa jo sodi državni deficit in vseobčna gospodarska kriza.

Kratek poduk o trgovinski zbornici.

Ker bodo kmalu volitve v zbornico, in ker so nam od več strani razna vprašanja došla; podajemo iz volilnega reda za trgovinsko in obrtniško zbornico sledeče onim, ki niso podučeni ali so uže pozabili:

Zbornica ima 24 udov. Des et udov voli oddelek trgovcev, dvanajst udov voli odsek obrtnikov in dva se volita iz rudniških posestnikov.

Voliti sme vsak polnoleten avstrijski državljan, ki ima na Kranjskem kako kupčijo ali obrtnijo ali rudnik.

§. 7 volilnega reda pravi, da kdor ima v več oddelkih pravico voliti, more samo v enem svoj glas oddati. Torej mora kramar ali lesni ali vinski trgovec na primer samo na eden patent plačati 8 gold. 40 kr., če hoče po Vestenekovem nepravilnem pravilu v trgovinski oddelek vpisan biti, in ne na dva. Sicer spada mej obrtnike.

Komisija bode po županih razposlala potem, ko se po končanih reklamacijah zapisnik volilcev dovrši, glasovne liste.

Voli se lahko pismeno, samo da morajo glasovni listi s podpisom volilčevim **zapečateni** poslani biti in legitimacija priložena. Pa o tem še kasneje.

Voljen more biti kdor ima v dotičnem oddelku aktivno volilno pravico, je 30 let star in vsaj uže tri leta ima kupčijo ali obrtnijo, ter v trgovinskem oddelku plača 8 gold. 40 kr., v obrtniškem pak vsaj 2 gld. pridobnine ali patenta. Za kandidate torej pač normira uže volilni red koliko morajo plačevati, za volilce pa ne kakor je Vestenek preračunal, da bi slučajno za nemškutarje bolj prav bilo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. decembra.

Državni zbor je imel 9. decembra nadaljevanje debate o naučnega ministra budgetu. Stremayr je skušal pobijati tožbe, ki so nanj letele. — V večerni seji istega dneva je poslanec Kronawetter predlagal, naj se vse bogoslovske fakultete odpravijo. Minister Stremayr je Bukovincem obljubil novo univerzo, ki bode nemška (se ve da) znanost na vzhod nosila. Cesar je uže dovolil, da se ta univerza ustanovi.

Dunajski policijski predsednik Marx je podal cesarju spomenico o gospodarstvenih razmerah na Dunaji, s posebnim ozirom na delalske kroge.

Lvovski polmesačnik poljski „Glos Wolny“, pišoč o žalostnih razmerah v Avstriji, pravi: „Da Slovani avstrijski vržemo nemške centraliste, morajo Poljaci popustiti sedanjo svojo politiko, ki nas je po dvanajstletnej političnej činnosti pripravila tam, da nijnamo drugega, nego resolucijo brez prospeha, a ministra brez portfelja. — Ne stavimo tedaj osodo naroda poljskega na list sreče, nego pridružimo se programu slobodnega Slovanstva, in smelo smemo trditi, da si naklonimo simpatije vseh Slovanov in takoj se znebimo nemške večine v dunajskem parlamentu!“

Vnanje države.

Srbska skupščina je 8. dec. novemu ministerstvu zaupanje izrekla in sprejela adreso, ki odgovarja na prestolni govor in

do dne svetega Save za 6 tednov svoje seje odložila.

Na **Poznanjskem** se je 30. nov. slavila poljska narodna slavnost in sicer v Njegolevji; v parku grofa Njegolevskega se je odkril spominček v spomin boja pri Somosierru na Španiskem 30. nov. 1808, v katerem so poljski jezdeci odločili zmago. Pri slavnosti so bili navzočni vsi dosedaj na Poznanjskem živeči bojovniki iz napoleonskih vojsk, dalje poljski udeležniki iz revolucije 1830 a 1863 l.

V **Carigradu** je razširjena vést, da je nedavno umrlega paša Širvana Zade, ki je bil priljubljen zelo sultanu, otravila neka osoba, ki je v ožjej dotiki s sedanjim velikim vezirjem.

Iz **Madrida** se brzojavlja, da škof iz Urgela v pismu izjavlja, da zapušča stvar karlistično, da bode don Alfonso tudi negotovil isto storiti. — Dorregaray je baie zopet prevzel poveljništvo srednje karlistične armade. Serrano bode Karliste v Navari, Loma pak v Guipoza prijel.

Papežev bivši nuncius v Monakovem monsignore Meglia je rekel: „Nam ultramontanecem nič drugega ne pomaga, nego revolucija.“ Tako je te dni nemšk diplomat povedal. „Sonn- u. Mtgs. Ztg.“ pravi o tem: „Da knezi in cerkveni očetje denes tak kontingent revolucionarjev postavljajo, temu se ne smemo čuditi, ker revolucija je zdaj povsod. Največji revolucionar je tudi Bismark. Pred njegovimi nogami leže podrti prestoli in razno cerkveno odpalo lepote, podrti legitimnost.“

Arnimova pravda se je včeraj začela. Eni pravijo, da bode obravnavanje tri dni, drugi, da bode še dalje trajalo.

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice 9. dec. [Izv. dopis.] (Zanikernost cestnega predstojništva) ljubljanske okolice je velikanska. Ceste so sedaj take, da nij mogoče voziti. Uže dvajset let vozim po cesti od Kamnika do Ljubljane, pa tako zanemarjene ceste še ne pomnim kakor je zdaj. Sicer so imeli navado, da so sneg razorali ali s ceste odmetali, zdaj pa nič. Od Ljubljane do Trzina je vse v celem. Celo z mosta nijso mogli snega zmetati. Zakaj vendar plačujemo leto in dan drage mitnice ali šrange, če se za naš denar prav nič ne stori? Tako zanemarjevanje zasluži najostrejšo graje.

(Tudi iz Dolenjske strani nam je tožil včeraj posestnik, da je posebno izanska cesta slaba, kjer so posipne kupe napeljali a ne razmetali, tako da se voz voza niti ogniti ne more in bode ta cesta, če pomrzne, še za življenje nevarna. Gospod cestni načelnik ne stori svoje dolžnosti. Ur.)

Iz Maribora 6. dec. [Izv. dopis.] Stari in najstarejši so svoje kandidate za občinski zbor proglasili. Zdaj jih bodo še „mladi“ in tako bomo imeli tri sorte kandidate. Ena stranka, „die gespritzte Partei“ ima svoje gnjezdo v Fiktringhofgasse; druga, tako imenovana „Hofpartei“ se rekrutira v spodnjih gospodskih ulicah. Obe ti stranki ste nam Slovincem sovražni, za to nijste ni enega Slovence v svojo listo vzeli. Njih kandidatje pa so tudi večidel kimoveci. Če bi komu zmago želeli, jo res le „mladim“ želimo, ker ti vsaj ne vpijejo toliko, nego delajo. Sicer pa nam bo vse eno, naj pride ta ali oni v zbor. Naš čas še nij prišel. Čez trideset let bodo pak v Mariboru drugačne stranke, če bog da in sreča slovanska.

Domače stvari.

— (Živinska kuga) je po vsej Istri, in ta strašna pošat, ki bode obubožala uže tako ubogo Istro, žuga tudi notranjskim gospodarjem. Od istersko - kranjske meje nam baš pred končanjem lista prihajajo žalostna poročila, katera v jutrnjem listu priobčimo. Crknilo je uže 200 glav in predno 8 dni preteče bo to število podvojeno! Da je kuga na tihem razširila se in tako narasla, kriva je zanikernost in nevednost isterskih vladnih organov.

— (Ljubljana) bode kmalu postala zanemarjena in umazana kakor kaka rumunska vas, ako bode nemškutarski magistrat tako dalje gospodaril. Cele kupe snega leži po mestu, nekdanj so ga v Ljubljano metali, zdaj se živ krst ne zmeni zanj. Če se pa ob južnem vremenu tajati začne, imamo zopet tako žlojdro po ulicah, da človek črez členke v blatu in lužah gazi. Za vse imajo denar, le za snaznost mesta ne.

— (Na Dunaji) napravila društvo „Slovenija“ 12. decembra Preširnovi slavnost s sledečim programom: 1. Slavnostni govor; g. Slanec. 2. B. Ipavic: Na Preširnovem domu; zbor. 3. Kolander: Pjesma bez rieči: igra na harmonium g. skladatelj. 4. Nedvčd: Popotnik; zbor. 5. Vieux temps: E-dur concert, I. odstavek za gosli s spremstvom glasovira; svirata g. Franjo in gdna Anica Krežma. 6. C. Mašek: Nezakonska mati, bariton-solo; brenčeči zbor vglasbila brata Moguliča. 7. Stritar: Preširnova oporoka; deklamuje gosp. A. Ferjančič. 8. Nedvčd: Želje, pesem z glasovirom; poje g. Edv. pl. Russ. 9. A. Förster: Ilustracija pesmi „Po jezeru“; igra na glasoviru gosp. Mir. Wenk. 10. Preradović: Djed i unuk; deklamuje g. H. Badalič. 11. Zajc: Večer na Savi; zbor. 12. D. Jenko: Strunam; čveterospjev. 13. Beethoven, arrang. Krug: Adagio iz septeta op. 20; igra na harmonium g. V. Kolander. 14. Nedvčd: Slovenska dežela; zbor. 15. Kolander: Proguanik; čveterospjev. 16. Zajc: U boj; zbor. Začetek ob 1/2 8. Pevovodja g. Fr. Gross. Harmonium od g. P. Titz-a. Glasovir od g. Frid. Ehrbar-a, c. kr. dvorskih fabrikantov.

— (Iz Planine) se nam 8. dec. piše: Pretečeno nedeljo se je v znani krčmi pri Pereniču v gostilni sobi neka omara vnela, v kateri je bilo dosti servijetov, nožev, žlic, vilic, in razne druge mizne oprave. Užgala se je potem še druga zraven te stoječa omara in tako ste obe zgoreli. Škode je okolo 300 gold. Kako je ogenj prišel, se ne vé, najbrž je utrnen s svečo.

— (Utonil) je v petek 4. t. m. pri Litiji v Savi nekov mož, peljaje se s sodovi po vodi. Ker je bila Sava vsled dežja narasla in je deroča na nekaterih krajih, pretrgajo se skupaj zvezani sodje, mož pače v Savo in kmalu izgine pod vodo, prej nego so mu mogli na pomoč pribiti.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

in Londona.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezn v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato

žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicíne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicíne na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svétnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svétnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svétovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezn, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svétovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svétovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicíne na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespanji, treslici in vseh udih, shujšanja in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprevajljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr.; funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 35 gold., — Revalesscière-Biscuiten v puščah 2 gold. 50 kr. i 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Lubenku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Svirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzročij.

Dunajska borza 10 decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcin	69	glđ.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	„	90	„
1860 drž. posojilo	109	„	70	„
Akcije narodne banke	996	„	—	„
Kreditne akcije	238	„	50	„
London	110	„	55	„
Napol.	8	„	89 1/2	„
C. k. cekini	5	„	24	„
Srebro	105	„	70	„

Loterijske srečke.

V Trstu 6. dec.: 18. 9. 77. 64. 20.

Razglas.

Z dopisom od 30. oktobra l. 1874 št. 7877 je e. kr. deželna vlada v porazumljenju z c. k. finančno direkcijo kranjsko mestni srenji ljubljanski tlakovino z tarifom 4 krajcarjev od vsake vprežene in 2 krajcarja od vsake gonjene živine na pet let, to je od 1. januarja 1875 do konca decembra 1879 proti temu, da postavno dovoljena oprostenja tlakovine obstanejo, dovolila.

Mestni magistrat dovoljenje te tlakovine v splošno vednost s pristavkom očitno razglasuje, da se bode tlakovina od 1. januarja 1875 naprej na vseh glavnih, in v varstvu taistih obstoječih stranskih mitnicah (šrangah) z ozirom na postavne oproščenja, pobirati začela. (352-1)

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 1. decembra 1874.

Jako po ceni se prodaja

posestvo.
V mičnem, romantično ležečem kraju (z veliko župnijo) Dolenjske, na najbolj obiskovanem prostoru (vštric farne cerkve) ste dve na novo popravljene proti ognju dobro zavarovani, z opekami pokriti

hiši s hlevom, drevarnico, s kletjo itd., z jako lepim sadnim vrtom (330 □) zaradi družbinskih razmer na prodajo. Ker je v eni teh hiš uže brez osemdeset let jako dobra prodajalnica z raznovrstnim blagom, in je kraj sam središče za nakupovanje deželnih pridelkov, bilo bi to posestvo posebno primerno za trgovca. Ker je kraj v najlepši dolini na Dolenjskem, ter sta voda in zrak zelo zdrava, bilo bi ono posestvo tudi ugodno za visocega penzionista in duhovnika v pokoji. Ako bi se dotični kupec rad pečal s poljedelstvom, dokupi si lahko rodovitnih njiv itd. Cena je zelo znižana. Natančneje pove (348-2)

adminis tracija „Slov. Naroda“.

Nadučiteljska služba.

Na dvarazrednej ljudski šoli Mozirje se razpisuje nadučiteljska služba z letne služnino tretjega razreda, priklado 50 gold., prostim stanovanjem in s pravico na postavne letne doklade. — Ob enem se lahko prevzame za oskrbovanje organiške službe s posebnim odškodovanjem.

Prositelji, kateri morajo biti zmazni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi imajo svoje dokumentirane prošnje po poti predstavljene šolske gospodske do za dnjega dne decembra t. l. krajnemu šolskemu svetovalstvu v Mozirji vpslati.

Okrajni šolski svet Gornjigrad,
29. listopada 1874.

Predsednik: **Haas** m. p. (343-3)

P. T. občinstvu!

Svarilo.

V novejši dobi poskuša neka umazana prodajalnica, ki se slučajno tudi Friedmann imenuje, s lažnjivimi oglasi prevarjati občinstvo, ka bi si z našim dobrim imenom, ki smo si ga pridobili pri 15letnem poštenem poslovanji kupčijskem, delala korist. — Op- raje se na naše dobro ime in da bi spleti na kakov način našo staroznano prodajalnico, razglašja prva, da je bila prej v „Praterstrasse“. V prospeli občinstva samega smo tedaj pri- morani, to trditev proglašati za **javno laž**, ker lastnik one prodajalnice nij slednjo **nikdar** imel na Dunaji v „Praterstrasse“, nego bil je le — barvar v Št. Vidu.

Zaradi tega P. T. občinstvo gledé vsake pomote še enkrat opozorujemo, da je staro- znani Bazar Friedmann dunajski, najceneji vir nakupovanja, uže 15 let neprestano le v „Praterstrasse“ št. 26, ki vsacemu na zahte- vanje novo izdani bož čni in novoletni katalog brezplačno in franco razpošilja. (337-2)

S odličnim spoštovanjem

Bazar Friedmann,

en gros & en détail:

Dunaj, Praterstrasse št. 26.

V Trstu: Corso, Piazza St. Giacomo št. 1.

Okrožnica.

Ker smo sledeče specialitete po prav nizkej ceni nakupili, je tedaj moremo tudi le po prav nizkej ceni

razprodavati.

S posebnim spoštovanjem

Dunajsko tisko-tovarniška za- loga na katun,
Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3.

Cenik:

- 1 tucat batistnih rutic otroških z barvenim okra- jem 85 kr.
- 1 tucat batistnih rutic dekliskih z barvenim okra- jem in obrobljeno gl. 1.
- 1 tucat batistnih rutic damskih z barvenim okra- jem in obrobljeno gl. 1.30.
- 1 tucat jaconet-rutic damskih z barvenim okrajem gl. 1.60.
- 1 tucat žepnih rutic za gospode z barvenim okra- jem in obrobljeno gl. 2.50. Ravno isti prve sorte in elegantni gl. 3.
- 1 jedina damska rutica prve sorte batist-clair z različnimi monogrami erk, (všito ročno delo) 80 kr.
- 1 tucat belo-platnenih rutic gl. 2.
- 1 tucat angleško-zdravilnih frotirnih rutic gl. 3, pripravneje in boljše, nego goba.
- 1 tucat angl. piqué-obrisalov gl. 5.
- 1 tucat turšk. kopelnih obrisalov gl. 9.
- 1 par (2) piqué-odej na posteljo, z raznovrstnimi podobami in barvami gl. 6.
- 1 koberec pisane barve in strižnega blaga za pred- posteljo gl. 2.50.
- 1 koberec za predposteljo, večji gl. 3.50.
- 1 svilnata ruta damska za okolo vratu gl. 1.
- 1 svilnata ruta damska večji in iz elegantne robe gl. 1.50.
- 1 berol. voln. vratna ruta za gospode gl. 1.
- 1 berol. voln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 1.50.
- 1 sviln. vratna ruta za gospode gl. 2.
- 1 sviln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 3-4.
- 1 garnitura mizne naprave (pri obedu) za 6 osov gl. 4.50.
- 1 garnitura mizne naprave za 12 osov gl. 9.

Na posebno zahtevanje razpošiljamo tudi popolni cenik zaloge naše, dalje zagotvjljamo, da pošiljamo le dobro blago, ter končno iskreno pri- poročamo našo firmo in zavod.

Wiener Cattun- Druck-Fabriks-Niederlage,
Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3,
za cerkvijo, naproti zakristije.

■ Ta cenik naj se blagovoli shraniti, ker se le redko preobčuje.

Pri Dunajski razstavi l. 1873 2 medaliji za napredek za 8 zvonov s skupno težo 300 centov, vlitih za votivno cerkev na Dunaji, razstavljenih.

Ces. kralj.

dvorna livarna za zvonove in metale

Ignacija Hilcerja & sinov

v Dunajskem Novem mestu
(Ignaz Hilzer & Sohn in Wiener-Neustadt)

se priporoča za naročevanje

zvonov vsake teže in vsakega glasa,

ter tudi za vsake izdelke iz vlitenga metala.

Za prej odločeni glas ali čisto harmonični akord naročenega zvonovja (več zvonov) se daje poroštvo. Zvonovom se pridaja tudi vsa druga oprava, jarmi iz lesa ali železja po najboljši in najno- vejši šegi narejeni, tako da se veliki in težki zvonovi prav lahko gonijo, ker teko po zobcih na novo iznajden način; tudi se lahko presučejo, kedar koli treba, brez posebne naprave, tafo da zvonovi dalje trpe in mnogo lepši pojo.

Tudi se zvonovi tako uredijo, da se pri zvonenji vsi lepo vjemajo in kembiji drug za drugem v lepem redu bijejo. Za tako uredenje je iznašla ta livarna novo sistemo, po kateri vsak novo opravl-jeni zvon, pa tudi vse zvonove v zvoniku en sam človek v kakih urah po zelo priprosti napravi brez vseh stroškov tako urediti more, da zvonovi enako, hitreje ali bolj počasi teko.

Naročila se izgotovljajo natančno in po ceni. Zarad plače so ugodni pogoji. (287-10)

Kar ta livarna obstoji, 33 let, je vtila 2930 večjih zvonov, ki so tehtali 12800 centov.

Uredništvo v Ljubljani

od 4. do 8. dec.:

Franc Podkrajšek, čuvaj skladišč, 44 let, na jetiki. — Eliz. Ahačič, soproga raznaševalca novin, 77 let, na pljučnici. — Ivan Pečnik, dete železn. čuvaja, 2 1/2 leta, na vnetici grla. — Jos. Lokar, hči hišne posestnice, 21 let, na jetiki. — Aleks. Draganič, topič lokomotive 28 let na trebušnem vnetju. — Mikl. Compare, delavec v magacinu, 38 let, na pljučnici. — Ludv. Matelich, sin kamnoseka, 10 let, na vnetici grla. — Fr. Potokar, dete mašinskega topiča, 3 tedne na krču. — Bruno Küritz, krojač, 42 let, na sušici. — Lujiza Napret, hči advokata, 49 let, na jetiki. — Fr. Demšar, soproga krojača, 53 let, na jetiki. — Fr. Jerman, dete mokaarja, 2 1/2 let, na osepnicah. — Reza Grajzarjeva, kondukterska hči, 12 let, na vnetici grla. — Sim. Jenko, delavec, 20 let, na hibi srca.

Strauss & Co.

Banquiers
Hamburg.

Das grosse Loos
zu Weihnacht
gekauft zu können, bietet sich Gelegenheit, durch Befolgung an bei neun von vier Fünfteln Stadt-Gewinnung erlangten und garantierten großen Geld-Vertriebs. Befolge bietet dem Käufer die größte Gewinn-Gewinnung.

Eine Prämie von 250,000 Rthm.

Janne weitere 43,300 Gew. von 125,000, 30,000, 60,000, 20,000, 10,000, 5,000, 30,000, 21,000, 20,000, 20,000, 15,000, 60,000, 25,000 etc. etc.

1. Zug nicht nur bei anderen Gewinn-Gewinnungen die erhaltenden Gewinne erst nach Jahren gezogen werden, sondern unmittelbar über be- stimmte Gewinne und Gewinne schon inner- halb 6 Wochen mittelst nur 7 fortwährenden Ziehungen zur Entscheidung kommen.

2. Für die Gewinnung der Gewinne sofort bei Eintret und erfolgt sofort nach jeder Ziehung.

3. Die Gewinne sind durch die Ziehung, so bald im Ziehungsbuch bei vielen lebenden Gewinnen eine Ziehung mit nur einem Ziehungsbuch ist.

4. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch mit dem Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

5. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

6. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

7. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

8. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

9. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

10. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

11. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

12. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

13. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

14. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

15. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

16. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

17. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

18. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

19. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.

20. Die Ziehung ist durch die Ziehungsbuch verbunden und ist durch die Ziehungsbuch verbunden.